Kis-Czell, 1901. III. evfolyam. 22. szám. Vasárnap. junius 2.

KIS-CZELL ÉS VIDÉKE

KÖZÉRDEKŰ FÜGGETLEN UJSAG.

Jelige: »Küzdelem az igazságért!«

Egy évre . . . . 8 kor. | Negyedévre . . 2 kor. — fil.
Fél évre . . . . 4 „ | Egyes szám ára — „ 20 „

Szerkesztővel értekezhetni; kedd, szerda és csütörtökön.

Felelős szerkesztő:
HUSS GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kis-Czell, Gyarmathi-tér 76. szám. Ide intézendők a lap szellemi és anyagi részét illető minden küldemények. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek.

Fürdő-idény.

Kezdődik a fürdő-idény és a téli hónapok alatt elhagyatott fürdő- és üdülőhelyek nemsokára benépesednek. Mindazok, a kiket betegség gyötör, vagy csak az a vágy vezérel, hogy pénzükön könnyen tul adjanak, fürdőhelyre rándulnak, a hol elfelejteni igyekeznek az élet gondjait.

Könnyebb ilyenkor a fej, felvidul a kedély s még a zárkozottabb természetüek is hozzáférhetőbbek lesznek, egymáshoz csatlakoznak, keresik a társaságot, hogy másokkal egyetemben gyönyörködjenek a természet szépségeiben és élvezzék a fürdőhelyek gyógyhatását.

A magyar fürdők kezelése körül általában még sok a javitani való. Az idegen forgalom emelésének kérdése, a magyar közönségnek rokonszenve a hazai fürdők iránt, ugyszólván egészen ezektől a javitásoktól függ. A fürdők természetes előnyei nem elegendők arra, hogy közönséget vonzanak. Tudják ezt ma a hazai fürdők valamennyi kezelői. Mindazok az akciók, melyeket ez ügyben kifejtettek, nevezetes javulást nem hoztak. A magyar fürdők drágák, mert drágáknak kell lenniök. Sok a kiadás és aránylag rövid tartamu az idény, mely alatt nemcsak a kiadásokat, hanem természetesen némi hasznot is kell behozni. Igy aztán a közönség nem is igen keresi fel megfelelő számban a magyar fürdőhelyeket, mert a külföld elismert és reklám utján tulmagasztalt fürdőit aránylag olcsóbban látogathatja meg.

Ezt a sokszor és sokféle alakban tárgyalt thémát azonban csak éppen érinteni akartuk, a mennyiben azzal, a miről beszélni akarunk, szoros összefüggésben áll.

Arra a tényre kivánunk ugyanis utalni, hogy a magyar idealizmusában kozmopolita, a minek hasznát a gyakorlati életben nem látja. A mig nyaranta elrándul a külföldre, a hol jól és talán jobban érzi magát, mint idehaza és a külföldön költi el pénzét, addig Magyarországra nem téved el századrészt annyi idegen, a ki a külföldre vitt pénznek legalább valamire való hányadát hozná vissza.

Igy aztán szinte nevetségessé tenné magát az, a ki kérdezni merészelné, hogy hány idegen tanulta megösmerni nálunk a magyarokat és sajátitott el legalább egy pár szót abból a „barbár" nyelvből, a melyet mi közkincsünknek tartunk. Bezzeg, mi magyarok a külföld szokásait ismerjük, beszéljük a külföld nyelveit és büszkék vagyunk arra, ha mondhatjuk: a nyarat Ostendében vagy Karlsbadban töltöttük. Nem-e volna helyesebb, ha a nyarat hazai fürdőhelyen töltve, egyuttal mulatás és üdülés közben a magyarság ügyét vinnők előbbre? Ha társalgásunkban, hang versenyekben, műkedvelői előadásokban a magyar Géniusz szolgálatába szegődnénk és a néhány idetévedt idegennel hazánkat megösmertetnék. Hiszen a külföldre mi magyarok is azért járunk oly szivesen, mert mindenütt az illető népet, annak életét, szokásait és jellegét ösmerjük meg. Addig, mig a mi fürdőinkbe angol miss-ek és franczia bonne-ok csacsogásával tömik a gyermekeket, addig, mig a magyar fürdőhelyet Fiók-Bécsnek tartjuk, a hol németül diskurálnak — ne várjuk, hogy a magyar eredetiség vonzza ide az idegeneket.

Sohse kivánjuk, hogy az idegen fürdővendégekkel magyarul beszéljenek. Mert az idegen, a ki magyarul nem tud, csakhamar megszökik, ha a nyelvén nem beszélünk vele. Ám azt már megkivánhatjuk, hogy magyar eredetiségünkből ki ne vetkőzzünk, különösen akkor nem, ha erre semmi kényszeritő ok nincsen és csak műveltségünk fitogtatása végett utánozzuk az idegent nyelvben és szokásban.

Igazi magyar fürdő-élet csak akkor lesz, ha magyarságunkat a fürdőhelyen való időzés alatt soha meg nem tagadjuk.

Az összeférhetetlenség.

Az összeférhetetlenség különleges magyar foglalkozás; leghelyesebben megférhetetlenségnek neveznők. Azok, akik ezt a sulyos követ a magyar közélet csöndes hullámainak fölkavarására vetették el, azt

TÁRCZA.

A hivatalnokok helyzete.

Irta: TORNAI SÁMUEL.

A mostan folyó nagy érdekharczok közepette egy uj észmét hallottunk egy államférfi ajkáról. Az államférfi gróf Tisza István, és az uj eszme, melyet megpenditett az, hogy — mint hogy szerinte az állami hivatalnokok munkaereje nincs kellőleg kihasználva a délelőtti hivatalos órák tartása által, ugy kell berendezni a dolgukat, hogy délután is hivatalos órák tartassanak. — Ezen az uton aztán el van érve az a czél, hogy semmi erőfölösleg nem marad, mert minden erő az állam hatalmas gépezetének kerekeit fogja mozgatni.

Gróf Tisza István ur azonban nagyon téved, mert kifelejtette a számadásokból azokat a rengeteg hátrányokat, melyeket ez az uj rend okvetlenül magával hozna; még pedig ezek a hátrányok nem oly csekélyek, mint az első pillantásra látszanak, mert eltekintve attól, hogy a hivatalos órák megosztása a hivatalnokok aránytalan megterhelésével jár, megfosztja őket attól a támasztól, mely existenciájuk összeomlását akadályozta meg. Nevezetesen nem vehetnének olcsó lakásokat külvárosokban, mert különben délre haza nem mehetnének; de különösen sulyosan érintené a legtöbb hivatalnokot, aki csak ugy tud megélni, hogy jövedelmei szaporitására délutáni foglalkozást választ.

Igaz, hogy Tisza István gróf ur nem szorul délutáni foglalkozásra, daczára annak, hogy 18 hivatalon kivül még a képviselőséget is képes volt ellátni. Az is igaz, hogy neki nem támadja meg existenciáját, ha 18 hivatala közül 17-et eldob, mert azok közül egynek is a jövedelme elég volna a hivatalnokok egy ötödének sorsát megjavitani.

Gróf Tisza István urat ez alkalommal cserbenhagyta ez a bölcsessége, mely őt 18 hivatal betöltésére képesitette, de melyekről a „jog", „törvény" és „igazság" korszakában kénytelen volt lemondani. Elvégre 18 hivatal viselése meg követelné azt is, hogy aki folytonosan hivatalnokok között van, élesen látó szemmel birálhassa meg azok helyzetét és ne álljon elő olyan rendszabályokkal, melyek csak a baj elmérgesitésére alkalmasak.

Hát ha annyira a lelkén fekszik Tisza István gróf urnak az állam érdeke, akkor miért nem szólalt föl a Házban a katonatisztek ellen is? Kiknek a lakbérüket fölemelték annyira, hogy egy főhadnagy lakbére ugyanakkora, mint egy méltóságos miniszter tanácsosé; de ugy-e ehhez már nem volt kedve a gróf urnak, mert jövendőbeli miniszterségét — melyről most álmodozik — félti.

Ha Tisza István gróf ur helyemben ült volna annak idején, mikor e kijelentést tette, és nekem engedte volna át mind a 18 zsiros hivatalt, másként látott volna át azon a bizonyos politikai szemüvegen, melyet kedves papája (Tisza Kálmán, Magyarország egykori mindenható miniszterelnöke) tett fel a szemére. Bekövetkezett volna az ujabb bihari pontok szegreakasztása, és ő, Biharország legfelsőbb ura, más elvek, más hangulatok és más eszmék mezejének lett volna a diadalmas hőse.

Sajnos azonban, hogy Tisza István gróf ur nem jutott erre az önként és kedvesen kinalkozó gondolatra és ekkép történt meg az, hogy a fentebb érintett eszmék védőpajzsát és fegyverzetét más öltötte magára, aki tisztább éleslátással, több politikai raffinementnel győztes maradt a porondon.

Nem mesebeli hős, hanem tudományos ember és jeles tulajdonokkal foglalkozó férfiu kelt védelmének azoknak, akiket a modern kor rabszolgáinak nevezhetünk. Ez az ember dr. Hegedüs Lóránt, Pápa város országgyülési képviselője. (Olvasd az 1900. év deczember hó 3-án a képviselőházban elmondott beszédét.)

Hajdanában, a római és görög időkben, mindig arra törekedtek az emberek, hogy minél olcsóbban jussanak rabszolgákhoz. A mikor pedig megvették, arra igyekeztek, hogy az olcsón megvett rabszolga munkaerejét minél jobban kiaknázva, ezt a lehető legdrágábban értékesitsék.

Ez az állapot ma is ugy van, csak a nevek mások. A rabszolgatartó maga az állam, aki hi-

a defiziciót használják, hogy: az összeférhetetlenség általában oly közgazdasági tevékenység, amelyet számos közférfi befolyásának nagy pénzre való fölváltására fejt ki

Az egész hajsza azt a benyomást teszi, hogy az egész mozgalomnak rugója nem más, mint a kényszerüség; mert egész ha tározottsággal állitható, hogy minden parlamentáris országban, de legfőképp ami sajátos alkotmányos állapotaink mellett minden aránylatu közférfi érvényesitheti a befolyását, sőt gyakran az ellenzékeskedőknek nagyobb a befolyásuk.

Mindenesetre tény, hogy mindezideig sem a sajtóban, sem a nyilvánosság más terén, senki sem vo't képes megnyugtató tájékozást adni aziránt, hogy melyik hát az a közférfiu, aki nem inkompatibilis. Egyesek ugyan gyorsan készen vannak a felelettel, azt mondván, hogy a legfüggetlenebb elem a földbirtokos osztály. De a törvényt ismerők és mások nagyon jól tudják, hogy a gazdálkodó nem egy, hanem számos vonatkozásba kerül a kormánynyal és hatósági testületekkel. Csak utalnunk kell a föld-tehermentesitési, a kisajátitási, a magbeszerzési, az adóleengedési, a méntermelési, a dohány- és répa ültetési, a kincstári és állami szállitási és számos egyéb jogviszonyokra.

Szigoruan véve, a nagybirtokos tehát csak annyira inkompatibilis, mint a pénzintézetek vagy más iparvállalatok igazgató tanácsosi tagjai. Amikor tehát egyesek kiadták a harczi jelszót a pénzintézetek és részvény társaságok köztisztet viselő igazgatósági tagjai ellen, nem tesznek egyebet, mint hogy hátrafelé is lövőfegyvert vesznek kezükbe.

Csak emlékezetbe kell itt hozni, hogy hányan vannak, kik busás nyugdijakat élveznek s a mellett a képviselői fizetést is felveszik.

Másrészt azonban kivánhatjuk-e valamely képviselőtől, hogy választópolgárainak érdekében kedvezmények kieszközlésétől tartózkodjék? Méltányos-e valamely képviselőt, aki a közgazdaság bármely ágában elismert szaktekintély, e tevékenységének hasznositásától eltiltani? Az összeférhetetlenségi kérdésnek a pártszenvedélyektől ment megoldásánál e szempontoknak kell irányadóul szolgálni.

Az összeférhetetlenség kizárólagos alap elve csak az lehet, hogy: a képviselő személyes és politikai befolyását ne érvényesithesse sehol anyagi ellenszolgáltatás fejében. Az arra hivatott és üdvös közgazdasági tevékenységet kifejtő szakférfiak maradhassanak meg a pénzitézetek és iparvállalatok vezetőségében még akkor is, ha választóik bizalma következtében a köznek szolgáló funkcziót teljesitenek is.

Mert a kérdés veleje nem az, hogy a közgazdaság terén müködő szakférfiak a hazának sokszor igen üdvös tevékenységöktől elvonassanak, hanem az, hogy e tevékenységnek a közszolgálat révén nyert nagyobbmérvü befolyással való kárhozatos összeegyeztetéséből önérdekü hasznot senki ne huzhasson.

Megvalljuk, hogy igen kényes dolog megvonni a köz- és az önczélok közti éles határt, mégis figyelembe veendő, hogy az összeférhetetlenségnek nem szabad odavetni legkiválóbb közgazdasági tényezőinket, akik a közczéloknak is minden téren hasznos szolgálatokat tesznek.

Kegyetlenül, ki kell küszöbölni az önérdekeket, de vigyázni arra, hogy a hazának a köz és a közgazdaság terén egyaránt becses munkaerőit egyik vagy másik helyről ok nélkül ki ne szoritsuk.

Vér és vértisztitó-szerek.

A vér fertőzésének és megtisztsztitásának folyamatát általában épp oly mindennapi dolognak tartjuk, mint ha az a vegyész kémlelőcsövében menne végbe és teljesen megfeledkezünk emellett arról, hogy a vér cseppfolyós eleven egész, amely minden lélegzetvétellel, minden korty étkezéssel változik. Tisztátlan, rossz levegő belélegzése, alkalmatlan táplálék élvezete, a vér felhasznált reszeinek megzavart kivalasztása, elégtelen testmozgás, tisztátlan, káros anyagoknak felvétele, szóval ferde életmód tisztátlanná teszi a vért.

A vér működése abból áll, hogy az emberi test minden részét táplálékkal látja el, az elhasznált anyagokat pedig eltávolitja. Ennélfogva a vér általános összetételét végtelenül befolyásolja az a körülmény, hogy a test minden része elvesz valamit a vérből, viszont sokfélét átenged neki. A vér hasonlit a fához, amelynek szétágazó, finomabb és erősebb gyökerei mohón szivják föl a tápláló- és képző anyagokat, a melynek levelei bizonyos anyagokat kiválasztanak, mig az egész virágot és gyümölcsöt érlel, utóbbi pedig ujabb csirákat hint mindenfelé. Hasonlit a vér folyóhoz, melynek alkatát nagyrészben a források határozzák meg, de amely kölcsönös vonatkozásban áll a talajjal, melyen áthalad, a növényekkel, melyek partjait ellepik, az állatokkal, melyek benne élnek, a vizmüvekkel, melyeket táplál és a csatornákkal, melyek bele torkolnak, vagy belőle erednek.

Ez a szemlélődés mutatja, hogy az ugynevezett vértisztitó szereknek, mint fiveknek, pilulákaknak stb. a vér tisztitása és javitása végett való használata egyoldalu, elégtelen és elvetendő, mert ahhoz a gyermekes törekvéshez hasonlitható, amely a folyam medrét a viz mesterséges elvezetésével vagy a források eltömésével akarja kiszáritani. Számtalan forrásból merit a vér, sokalakuak és bámulatosak azok a szivó és nyomó-művek, melyek szolgálatában állanak; éppen ily számos és soknemü az egész-éges vér fentartásának feladata, éppen oly különbözők a tisztitás kiinduló pontjai. Általánosságban csak annyit mondhatunk, hogy világosság, levegő, tápláló és élvezeti szerek, mozgás, nyugalom, lakás, ruházás, testgondozás, stb. tekintetében való egészséges életviszonyok és ártalmas szokások kerülése lényegesen hozzájárulnak a vér tisztaságának fentartásához. Ezenkivül a vér tisztaságának legmegnyugtatóbb biztositéka a mértékletesség.

A vér összmüködése a különféle müködések egyes mozzanataiból alakul. Ha az összmüködés nem képes minden egyes müködési mozzanat ellátására, akkor ezen nem segithetünk valamely „mindent gyógyitó" szerrel, hanem a vér forrásának, keringésének, elágazásának, torlódásának az összetétel, egyensuly, szétosztás szempontjából való körültekintő és óvatos megismerése utján szüntethetjük csak meg a zavart, megfelelő vértisztitó szerek nyujtásával.

Ama végtelen sok és különböző támpontnál fogva, melyek e feladatnál az orvos tudásának és tehetségének rendelkezésére állanak, az eljárás is minden esetben felette változatos és különböző.

---

vatalnokait a lehető legrosszabbul fizeti, de arra igyekszik, hogy azok munkaerejét a legbusásabban kizsákmányolja.

Lám a régi rabszolgavásár uj keretben!

Dr. Hegedüs Lóránt az országgyülésen elhangzott szép beszédében valóban meginditó motivumokkal kelt védelmére azoknak a modern rabszolgáknak. Bátor szókimondással, és ritka, plane közigazgatási pályán nem működött, laikus emberhez képest csodálatraméltó részletességgel ecsetelte azok helyzetét, akik az állam javának fölvirágoztatói és, sajnos, mégis csak mostoha gyermekei.

Dr. Hegedüs Lóránt ellentétben másokkal nem halmozza össze a hivatalokat a saját kezében, nem pályázik a miniszterségre és nem követeli a közélet fórumán azt a bizonyos „apai örökséget". Hanem igenis ott van, ahol segiteni kell, és ha még most tetteket nem is, de beszédeivel segiteni igyekszik annak a nyomorult proletáriátusnak szörnyü helyzetén, melynek burkolt neve: Hivatalnok-osztaly.

Dr. Hegedüs Lóránt allamférfiui képessége iránt egyáltalán csöpp kétséget sem táplálunk. Ismerjük őt régóta, mint nagyokra hivatott magánembert, mint bölcs éleslátásu és éleselméjü politikust és a jövendő emberét.

Nem czélunk nekünk őt most bemutatni, az az egy beszéde, melyet a tisztviselő-hivatalnokok nyomoruságos helyzetéről tartott az ő személyiségének legméltóbb interpretátora, és a kit az ő szavaiban rejlő hatalom meg nem győzött, annak mi ugyis hiába beszélnénk.

Valóban, a hivatalnok-osztálynak már nagy szüksége volt régen egy ilyen hivatott tolmácsra. Érdekes jelenség a mi jelenlegi osztály-harczoktól össze-vissza szaggatott közéletünkben, hogy az államhatalom nem képes azt belátni, mily politikai esztelenség egyik osztályt a másik fölött előnyben részesiteni. Mert hasonlitsuk csak össze a hivatalnoki és katonatiszti fizetéseket. A méltóságos czimü hivatalnok fizetése olyan, mint a főhadnagyé, csak ezt az egy példát hozzuk föl, — ami egyáltalán az időknek végtelenül szomoru jele.

Ezek a válságos idők gondolkozásra késztetik a legkomolyabb elemeket is. Abban a nagy inkompatibilitási hajszában, melynek eddig eredményét absolute nem láttuk, nem igen fognak megtisztulni az erkölcsök, azért a befolyásos emberek továbbra is összehalmozzák kezükön a a busásan jövedelmező direktorságokat, jogtanácsosságokat és egyéb jókat.

A kishivatalnokok helyzete pedig ahelyett, hogy javulna, még rosszabb ösvényre készül lépni és exisztencziájuk megtámadásával kezdi gyászos szereplését. Remélni akarjuk, hogy e sötét képek csak a pessimita felfogás torzszülöttjei és rossz álmok emlékéből maradt muló jelenségek. — Van egy dolog, mi megerősit bennünket e hitünkben, óvatosságra int a jövővel szemben; de mint vezérfáklya biztos utmutaóul bontakozik ki előttünk a vigasztalhatatlan sötétségben.

Dr. Hegedüs Lóránt alakja ez, akiben biztos zálogát látjuk annak, hogy a rosszabbodás nem fog bekövetkezni. Hogy jobb, sikeresebb, fényesebb jövő hajnala derül fel a sokat zaklatott kishivatalnokok borus egén.

Az ő politikai körültekintése, nagy szavatossága a burokratikus dolgokban, az az ambicziója, hogy nem kövér bankigazgatóságok, befolyásos miniszteri tárczák felé irányozza pályafutása csolnakát, remélni engedi, hogy a kishivatalnokok el fogják érni még a katonatiszti fizetések nivóját is.

HIREK.

Dalosainkról.

„Ahol dal zeng, ott telepedj meg. Gonosz emberek nem énekelnek".

Helyesen irta ezt a költő, mert a dal nem egyéb, mint az emberi sziv megnyilvanyosulása. Dal pedig csak is ott teremhet, ahol a sziv még nincs megmételyezve. Kemény itélet ez, de való.

Hogy bonczolás alá vegyük az emberi sziv e mély rejtekét, ne menjünk messze, csak tekintsük népünket, az alföldi romlatlan parasznépet, akik a fölséges természet egyedüli behatása folytán szivüknek nemesebb érzéseit dal által juttatják érvényre.

Az ő szivükben van az a fészek, ahonnan a dal, az a szép magyar népdal szárnyra kel, s egy egész országot bejár szivet gyönyörködtetve. S mi adja nekik azt az erőt, hogy képesek dalt teremteni? bizonyára nem más, mint jószivük sugallata. Rossz sziv nem ád ily hangokat, mert egyrészt mással van elfoglalva, másrészt meg nem képes a gyöngyöket megteremteni.

Egyiket a hazaszeretet, másikat a szerelem, kit ez, kit amaz indit arra, hogy szivének legbensőbb érzéseit napvilágra hozza. Ez az érzés pedig nemes, mondhatjuk szent; kinek szive ily érzéssel van tele, az nem lehet — mint a költő szavából értjük — gonosz ember.

A dalmüvészet ápolására s fejlesztésére alakulnak az egyes daloskörök. S kik ezeknek működő tagjai? Bizonyára oly egyének, kiknek szivük nincs megmételyezve, hanem hazafias és szent érzelmekkel van telve. Mi belőle az anyagi hasznük ebben a materialistikus világban? rövid a felelet „semmi"! De ez nekik nem gát, mert sokkal nemesebb érzés vezérli őket, sem minthogy ez akadályul szolgálna. Ezért mindenkor is a legnagyobb tisztelettel s ragaszkodással vagyok az oly ember irányában, akiről tudom, hogy ugy cseleszkik, ami a szivére megtisztelőleg hat. Ez pedig nem más, mint a dal.

A helybeli daloskör, dicséretére legyen mondva, hogy rövid fennállása daczára, szép eredményeket ért el, ezen az őneki nagyon is tövises uton.

Legujabban az isteni tisztelet emelésére s magasztosabbá való tételére ifju daloskörünk egy nagymise-éneket tanult be, amelyet junius hó 9-én, a helybeli róm. kath. templomban a 9 órai nagymisén fognak előadni.

Érdemesnek tartom a mű egyes részeit s szerzőit felsorolni:

„Asperges me". Uni solo. „Tantum ergo". Dallama: Zsasskovszkytól. „Genitori". Férfikarra: H. J.-től. „Kyrie". „Gloria", „Credo". Engesser Mátyástól. „Offertorium". Dallama: Tarnay Alajostól, orgona-kisérete: Bátori Lajostól. „Sanctus". Engesser Mátyástól. „Benedictus". Singenberger Jánostól. „Agnus Dei". Hämel Adalbert.

Munkálkodásukon legyen Isten áldása:

— Tisztelettel kérjük ismételten, vidéki hátralékos előfizetőinket a hátralékok mielőbbi beküldésére.

— **A pünkösdi ünnepek** alkalmával temérdek bucsus érkezett hozzánk a messze távolból. Pünkösd napján oly zsufoltság volt a különben elég tágas templomban, hogy többen a nagy hőségtől elájultak.

— **Hymen.** Székács Pál, dárdai kir. aljárásbiró, a mult szombaton jegyezte el magának Marton Irma urhölgyet, néhai Marton Pál ügyvéd özvegyének kedves leányát Kis-Czellből.

— **Uj kaszinó.** A vasuti hivatalnokok körében mozgalom indult meg, egy vasuti tiszti kaszinó létesitése végett.

— **Tüzek.** Kis-Czellben a mult szombaton Kohn Sándor kereskedő padlásán tüz ütött ki a padlásra felszórt hamutól. Szerencsére a tüzet idejekorán észrevették s eloltották, mielőtt kárt okozhatott volna. — Ugyancsak szombaton esti 7 órakor a szomszédos Ság községben ütött ki tüz, amely alkalommal egy ház égett el.

— **Kert-megnyitás.** A „Hungária"-szálloda nyári mulatókertjének megnyitása ma lesz. A zenét a hirneves sárvári Csillag Jancsi zenekara szolgáltatja.

— **A fürdő** ügyében lapunk mult vasárnapi számához — helybeli előfizetőink számára mellékelt aláirási-ivre vonatkozólag bővebb tájékozás végett tudatjuk, hogy az aláirási-iven történő jegyzés azért kell, hogy lássuk, mily összeg jön össze e czélra. A fürdő felállitása; telek megszerzése stb. körülbelül 5—6000 koronát igényel. Lehet ennél kisebb összeggel is megfelelőt épiteni, de lehet természetesen nagyobb összeget is felhasználni. Ha az aláirási iveket visszakaptuk s azokon megfelelő mennyiségü részvény jegyeztetett, mi azonnal egy tizenkét tagu bizottságot alakitunk és e bizottság lesz hivatva a további teendőket végezni. Mi a szorgalmat meinditottuk, a nagyközönségen áll, nem mi rajtunk, hogy a fürdő, mely közegészségi szempontból is felette nagy szükség van városunkban létesüljön.

— **A Ság-hegyen** a szőlő igen szépen fejlődik s nagyon sokat hozott. A szőlősgazdák állitása szerint, ha valami elemi csapás nem éri a szőlőt, régen volt oly bő termés a Ság-hegyen, mint ez évben lesz.

— **Harcz csendőrök** és parasztok között Pápóczon, pünkösd hétfőn véres verekedés támadt a kenyeri csendőrörs két csendőre és pápóczi földmivesek között. Az eset előzményei a következők: A kenyeri-i csendőrörs két csendőre jár-őrszolgálatott teljesitett pünkösd hétfőn Pápóczon, amikor is a vendéglőben találköztak Takács Gábor hegybiróval, ki a belsőzsebében egy revolvert hordott magánál és azt többször a csendőrök előtt tüntetőleg kivette zsebéből és ismét visszatette. A csendőrök felszólitották Takácsot, hogy adja át nekik revolverét, mert azt magánál hordani tilos, hogy ha van arra engedélye, mutassa meg nekik. Takács nem volt hajlandó revolverét átadni a csendőröknek, sőt kereken kijelentette, hogy azt, bár engedélye nincs hordani, mert a revolver nem az ő tulajdona, hanem a hegy őré, ő csináltatta meg, s épp aznap vitte haza hozzá az asszonyfai gépész. Eközben heves szóváltás történt a csendőrök és Takács között, s végre is a csendőrök meg akarták lánczolni Takácsot engedetlenségeért. Takács nagynehezen átadta revolverét, mit aztán a csendőrök magukkal vittek a biró lakására. Alig töltöttek azonban a csendőrök egy félórát a biró lakásán, mikor Takács Gábor és testvére, Ferencz berohant a biró lakására s hátuk mögött még vagy tiz ember állt, kiket segitségül hivtak Takácsék a csendőrök ellen. Takácsék erélyes hangon követelték vissza a revolvert a csendőröktől, s mikor a csendőrök annak kiadását megtagadták, reájuk rohantak. A csendőrök, látva a helyzet veszélyességét, a szobába letett fegyverük után nyultak, de alighogy kezükbe vették, a két Takács kicsavarta kezükből a puskát, s a csendőröknek estek és azokon több sulyos csapást ejtettek. A két csendőr ekkor hirtelenében kardot rántott s a két Takács testvért pillanat alatt véresre kaszabolták kardjukkal. Takács Gábor fejen egy mély és kezeszárán négy sulyosabb, Takács Ferencz jobb kezeszárán egy csontig érő hosszu vágást kapott. Mindkettő sulyosan sebesülve a kis-czelli közkórházban fekszik. Ugy a polgári, mint a katonai hatóság ez ügyben meginditotta a vizsgálatot. A csendőrség részéről Fridafka csendőrszázados hadbiró Székesfehérről és Raffai Imre csendőrőhadnagy Szombathelyről vezetik a vizsgálatot, kik csütörtökön délelőtt hallgatták ki a sulyosan sebesült Takács testvéreket a kis-czelli kórházban. Itt emlitjük meg egyuttal, hogy Takács Gábor már fegyházviselt ember, ki 6 évet ült halált okozó sulyos testi sértésért, ezelőtt 15 évvel.

— **Megnyilt a Rába-hid.** A kecskédi Rába hid teljesen elkészült és a mult vasárnap átadatott a közhasználatnak.

— **Véres verekedések.** Jánosházán pünkösd hétfőn az esti órákban Máté János és Halász Németh József ács segédek a munka béren szóváltásba keveredtek ugyannyira, hogy később tettlegességre került a dolog. Máté, Halász Németh József ellen kezével ugy elverte, hogy az orvosi vélemény szerint 8 napig tartó sérüléseket szenvedett. Az esetet a csendőrség feljelentette a kis-czelli kir. jbiróságnál. — Ugyancsak pünkösd hétfőn éjjel 2 órakor a Kemenes-Mihályfán a községi korcsma udvarán Pető Antal sági lakost, Kovács Lajos, Kovács Sámu, Kovács Sándor, Szokonyi Sándor, Ambrus István és Ősze Lajos kemenes-mihályfai lakosok botokkal, lőcscsel, vasdarabokkal fölfegykezve megtámadtak, rajta a hát-csigolákon 7 szurást ejtettek, továbbá ugyannyira agyonverték, hogy fogai kihullottak, alsó álkapcsa pedig eltörött. — Az esetet a kis-czelli csendőrség a járásbiróságnak feljelentette, ahol már nevezettek ellen az eljárás sulyos testi sértés büntette miatt folyamatba is tétetett. A sulyosan sérült Pető Antal ápolás alatt a kis-czelli közkórházban van.

— **Uj gyárak.** Vármegyénk területén a közel jövőben, hir szerint, ismét két gyár alapitására van kilátás és pedig Szent-Gotthárdon lenne egy fonó-gyár, s Rum, vagy Szécsény községben pedig keményitő- és fehéritő-gyár.

— **Szülék figyelmébe.** Legujabb miniszteri rendelkezés szerint a beiratások az ország összes felső kereskedelmi iskoláiban már a tanév végén fognak eszközöltetni, tehát a szombathelyi felső kereskedelmi iskolában is, még pedig junius 30-án, julius 1., 2. és 3-án. A tanuló csakis szülejével vagy ennek helyettesével személyesen jelentkezhetik, amikor okmányait beadja s az iskolai dijakat legalább félévre lefizeti. A szombathelyi f. ker. iskola a jövő tanévre már teljesen kiválik a polg. iskolával való eddigi kapcsolatból s önallóvá lesz és saját uj épületébe vonul. Az uj tanév tehát már itt fog megnyittatni és pedig az alsó osztály párhuzamositásával, a mely osztályba e szerint 80 tanuló vehető fel. Reméllhetőleg azonban ez a szám is hamar be fog telni, azért a t. szülék fiaik beiratásával igyekezzenek, mert szeptemberben csak kivételképpen lehet felvételnek helye. Bővebb felvilágositást szivezen ad az igazgatóság.

Eladó 100 kilogramm sertés zsir a helybeli csendőr-őrsön. 100 kilogramm ára 66 frt.

1188/1901. tk.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kis-czelli kir. jbiróság mint tkvi hatóság ezennel közhirré teszi, hogy a keme nesaljai takarékpénztár végrehajtatónak Lukács Elek végrehajtást szenvedett ellen 318 korona tőkekövetelés, ennek 1900. évi junius hó 28-tól járó 7% rendes, 7% késedelmi kamatai 38 korona perbeli, 23 korona 90 fillér végrehajtási már megállapitott és 23 korona 30 fillér jelen árverés kérvényi költségek erejéig a pápóczi 502. sz. tjkvben A+483. hrsz., 141. házszám Lukács Elek tulajdonául felvett ingatlan 850 kor. kikiáltási árban nyilvános birói árverésen eladatni fog, azon feltétellel, hogy az ingatlanra Lukács István és neje Kósa Rozália javára a 2868/99 és 3107/99. számu végzésekkel bekebelezett szolgalmi jog nem érintetik, amennyiben azonban az ingatlan a szolgalmi jog fentartásával beigért vételára az 500 koronát meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik, és az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül a kitüzött határnapon ujabban elárvereztetik, melynek megtartására határidőül:

1901. (ezerkilenczszázegy) évi junius hó 26. (huszonhatodik) napján délelőtt 9 órakor

Pápócz községházához tüzetik ki.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénz fejében a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai 3 egyenlő részletben, vagyis az elsőt 30 nap alatt, a másodikat 60 nap alatt, a harmadikat 90 nap alatt lefizetendők.

Az árverési feltételek alulirt telekkönyvihatóságnál és Pápócz községházánál tekinthetők meg.

Miről az érdekelt felek értesittetnek.

Kis-Czellben, 1901. évi április 20.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

LÁSZLÓ, kir. aljbiró.

799./tk. 901.

Árverési hirdetmény kivonat.

A kis czelli kir. jbiróság tkvi hatósága ezennel közhirré teszi, hogy Singer Mór végrehajtatónak Takács Dezső és Takács Kálmán végrehajtást szenvedők ellen 400 kor. tőkekövetelés, ennek 1898. évi szeptember hó 29-től járó 8% kamatai 74 kor. 26 fillér már megállapitott és 24 korona 80 fillér jelen árverés kérvényi költségek erejéig a pápóczi 125. sz. tjkvben A. I. 1. 3. 7. 10. 13. 16. sorsz. 12. hrsz. Takács Dezső Takács Kálmán tulajdonául felvett ingatlan 1353 korona kikiáltási árban A. II. 1—4. sorsz. alatti ingatlanok 1311 korona kikiáltási árban nyilvános birói árverésen eladatni fog, oly feltétellel, hogy az ezen ingatlanokra 1725/98. számu végzéssel Takács Ant-

tal javára bekeblezett szolgalmi jog nem érintetik, amennyiben azonban az ingatlanokért a szolgalmi jog fentartásával beigért vételár 10400 koronát meg nem üti, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szolgalmi jog fentartása nélkül a kitüzött határnapon ujabban elárvereztetik, — a pápóczi 30. sz. tjkvben A. I. 8. 9. 12—16. 18—20. 22. 25. 27. 28. 30. sorsz. alatti ingatlanból Takács Dezső és Takács Kálmán 16/56 rész illetősége 171 korona kikiáltási árban nyilvános birói árverésen eladatni fog, melynek megtartására határidőül

1901. (ezerkilencszázegy) évi junius hó 17. (tizenhetedik) napjának délelőtt 9 órája

Pápócz község házához kitüzetik.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10%-át bánatpénz fejében a birói kiküldött kezéhez letenni.

A vételár és ennek az árverés napjától számitandó 5% kamatai két egyenlő részletben és pedig az első 2 hó, a második 4 hó alatt, mindig az árverés napjától számitva kis czelli kir. adóhivatalnál lefizetendők.

Az árverési feltételek alulirt tkvi hatóságnál és Pápócz községházánál tekinthetők meg.

Kis-Czell, 1901. évi márczius hó 31.

A kir. járásbiróság mint telekkönyvvi hatóság.

LÁSZLÓ, kir. aljbiró.

Klein és Spitzer

szarvasmarha kereskedők

KIS-CZELL.

Megvételre ajánlanak a t. uraságoknak és a n. é. gazdaközönségnek első rendü kifogástalan minőségü

Erdélyi igás ökröket.

versenyképes árakon.

Elöjegyzéseket s levélbeli megrendeléseket elfogadnak

Klein és Spitzer

kereskedők, Kis-Czell.

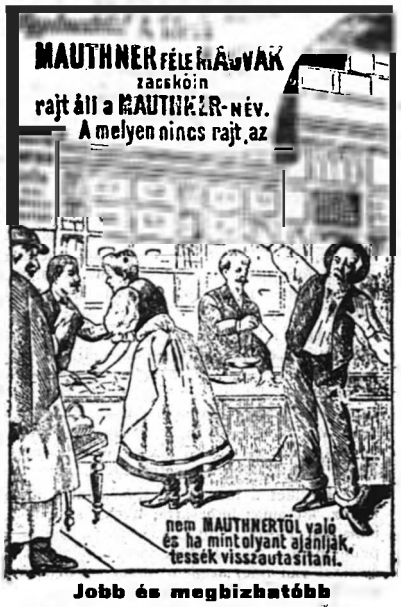

Jobb és megbizhatóbb

gazdasági és kerti magvak nem léteznek, mint a minőket 27 év óta szállit

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udv. magkereskedése Budapesten.

irodák és raktárak: Rottenbiller utcza 33 (Közuti villamos megállóhelye.)

Elárusitó helységek: VI. Andrássy ut 23. (A m. kir. operával szemben.)

226 oldalra terjedő képes árjegyzékét kivánatra ingyen és bérmentve küldi.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1901. máj. 1-től.

Bpest k. p. Győr—Fehring—Gráczi vonal Szombathely—Grácz felé:

Indul: **Kis-Czellből:**

Személyv. regg.	4 32 p.	Gyorsv. este	6.31 p
Gyorsv. d. e.	11 45 „	Vegyesv. „	8·49 „
Személyv. d. u.	1·54 „		

Győr—Budapest felé.

Indul: Kis-Czellbol:

Vegyesv. regg.	4·36 p.	Személyv. d. u.	2 15 p
		„ éjjel	12·24 „
Gyorsv. d. e.	9.43 „	Gyorsv. d. u.	5 27 „

Kis-Czell — Pápa

(Szerda és péntek kivételével naponta.)

Indul személyvonat este . . . . . 6·55

Kis-Czell—Szombathely.

(Minden kedden és pénteken közlekedik.)

Indul: Kis-Czellből:		Érkezik: Kis-Czellbe:	
Vegyesv. regg.	6·15 p.	Vegyesv. d. u.	5 55 p

Kis Czell—Csáktornya.

Indul: Kis-Czellből:		Érkezik: Kis-Czellbe	
Vegyesv. regg.	4 53 p	Személyv. d. e.	9 07 p
d. u	2 05 „	Vegyesv. d. u.	12·51 „
Szemelyv. este	6·38 „	este	8.14 „

Kis-Czell—Szekesfehérvar.

Indul: Kis-Czellből:		Érkezik: Kis-Czellbe:	
Vegyesv. regg.	4·48 p.	Személyv. d. u.	1·14 p
Személyv. d. u.	2·20 „	Vegyesv. d. u	5·10 „

Kis-Czell—Pándorf.

Indul: Kis-Czellből		Érkezik: Kis-Czellbe:	
Személyv. regg.	5·10 p.	Személyv. d. e.	9:24 p.
Vegyesv. d. u.	2·21 „	Vegyesv este	8 34 „

GYOMORBETEGEKNEK

a kik meghülés, gyomortulterhelés, élvezhetlen, nenezen emészthető, tulhideg, vagy meleg eledelek, vagy szabálytalan életmód folytán **gyomorhajban, gyomorkatharusban, gyomorgörcsben, gyomorfájdalomban, nehéz emésztésben, vagy elnyálkásodásban** szenvednek, a rég kipróbált, jó hatásu **emésztési és vertisztitó szert ajánljuk, mely az**

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Kitünő gyógyerejünek talált növényekből jó borral vegyitve készül, erősiti az ember gyomorszerveit, a nélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolitja a véredények zavarait, tisztitja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben használata mellett minden jelenség, mint főfájás, felböföges, gyomorégés, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszünnek.

Szorulás kólikafájdalmak, szivverés, álmatlanság ezen növénybor használata mellett, gyorsan megszünnek.

Halvány, aszott, kinézes, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és mejbetegségnek a következményei, a melyeket a legbiztosabban gyógyit ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegiti az emésztést, javitja a vérképződést, a betegeknek uj erőt szerez, a mit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A növénybor üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszertárakban Devecser, Körmenden, továbbá Zala-Egerszeg, Zala Szent-Gróth, Vasvár, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Kis Czell, Mura Szombat, Belatincz, Marczali, Tapolcza, Nagy-Kanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csab Rendek, Jánosháza, Szent-Gál, Zirez, Pápa, Lovász-Patona, Szany, Beled, Sárvár, Csány, Nagy Vázsony, Veszprém gyógyszertáraiban.

Három, vagy esetleg több üveg növénybort eredeti árban szállit Magyarország bármely helyiségébe a devecseri gyógyszertár is.

Utánzatoktól óvakodni kell és csak Ullrich Hubert-féle növény-bor kérendő.

Az én növény-borom alkatrészei: Malagabor 450, borszesz 100, glicerin 100, madárbekenyeiz 150, cseresnyeiz 3.20, köményiz, ánis, heléngyökér, amerikai erőgyökér, anziál és kalmus gyökér à 10.

Nyomatott és kiadó „Vörösmarty"-könyvnyomda és hirlapkiadó vállalat gyorssajtóján Devecseren, 1901.